

τὴν κόμην οὕτως (ὄγκος) ὥστε νὰ φαίνεται ἡ κεφαλὴ πολὺ ὑπεράνω τῆς θέσεώς της. Πρὸς τὸ διατηρῆσαι δὲ ἀναλογίαν τινα ἐδέοντο καὶ *περιστριδιῶν*, καὶ *προγαστριδιῶν*, καὶ *χειρίδων*, καὶ *ἀναξυρίδων* ἅπερ καὶ εἶχον πρὸς δὲ οἱ ὑποκριταὶ, δὲν ἐξίρχοντο μὲν γυμνὸν τὸ πρόσωπον, ἀλλ' ἔφερον ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, καὶ *προσωπεῖα*. Ὑπάρχουσι τινες λέγοντες ὅτι τὰ *προσωπεῖα* διατηροῦντα πάντοτε τὸ αὐτὸ αἰσῆμα, ὅπερ ὁ τεχνίτης ἔδωκεν αὐτοῖς, ἡλάττουσαν τὴν ἀξίαν καὶ ἐπιτυχίαν τοῦ ὑποκριτοῦ, διότι ὁ θεατὴς δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τὰς διαφορὰς ἐντυπώσεις (!) τὰς ζωγραφισμένας ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ νομιζόμενος ὅμως, πρῶτον μὲν ὅτι καὶ ἄνευ *προσωπεῖου* ἂν παρίσταντο οἱ ὑποκριταὶ οἱ θεαταὶ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἴδωσι τὰς διαφορὰς διασκευὰς τοῦ προσώπου των, ἕνεκα τῆς μεγάλης ἀποστάσεως· ἔπειτα δὲ ἠδύνατο οἱ ἀρχαῖοι, οἱ λατρευτοὶ ἐκεῖνοι τοῦ καλλοῦ, νὰ ὑποφέρωσιν ὑποκριτὴν κατερχόμενον ὅπως ὑποκριτὴ ἦρα, ὑποκριτὴν, λέγομεν, ὃν ἴσως ἡ φύσις ἤθελεν ἀδικῆσαι κατὰ τὴν καλλονὴν, πλουτῆσαι δὲ κατὰ τὴν τέχνην τοῦ δράναι καὶ τοῦ ψάλλειν; συνεπεῖθ' αὐτῶν τὰ *προσωπεῖα* ἦσαν ἀναγκασιότατα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

## V

## ΠΕΡΙ ΘΕΑΤΩΝ.

Ἐκαστος πολίτης Ἀθηναῖος θέλων νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ θέατρον ὄφειλε νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Θεατρῶνος τὸ σύμβολον, ὅπερ εἰσερχόμενος ἐπεδείκνυε μόνον εἰς τὸν θυρωρὸν. Οἱ θέλοντες νὰ ἴδωσι τὴν διδασκαλίαν δράματός τινος, καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ καθέξωσι θεοὺς εὐάρεστον, ἐλάμβανον τὰ σύμβολα πρὸ τῆς ἑορτῆς. Πολλάκις ὅμως, ὅτε ἡ συρροὴ ἦτο μεγίστη, ἠναγκάζοντο οἱ ὑπολειφθέντες νὰ ἴστανται ὄρθιοι.

Οἱ θεαταὶ μένοντες ἐντὸς τοῦ θεάτρου δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἐπέινων φυσικῶ τῷ λόγῳ ἕνεκα τοῦτου ἐλάμβανον μεθ' ἑαυτῶν κράα τινα φαγητά, οἷον κνήμες, ἀστραγάλους καὶ τὰ τοιαῦτα, ἂν καὶ πολλάκις διένειμεν ἐκ τούτων καὶ ὁ διδάσκων τὸ δῶμα!

Φιλονεικία μεγάλη ὑπῆρχε παρὰ τοῖς φιλολόγοις ἂν καὶ αἱ γυναῖκες ἐφοίτων εἰς τὸ θέατρον.

Ὁ Becker (!) ὅμως δι' πειστικωτάτων ἐπιχειρημάτων καὶ μαρτυριῶν ἀπέδειξε τούτο καταφατικῶς· διότι τῇ ἀληθείᾳ, οὐδεμία ἀφορμὴ ὑπῆρχεν ἔλλογος ἕνεκα τῆς ὀπείας νὰ ἀποτρέπονται αἱ γυναῖκες τῆς μᾶλλον θρησκευτικῆς ταύτης τελετῆς. Αἱ Δέσποιναί ἴσως δὲν ἤρχοντο εἰς τὰς Κωμωδίας.

Τὸ ἀρχαῖον κοινὸν ἀπετέλουσαν ἄνθρωποι φιλόκαλοι καὶ παιδευμένοι, καὶ διὰ τοῦτο ἦσαν καὶ κριταὶ εἰδότες· διότι καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς μουσικῆς ἐγνώριζον καὶ τὴν γλώσσαν, καὶ αὐτὴν προσέτι τὴν δραματικὴν τέχνην· δὲν ἐπεκρότουσαν δὲ τὴν στέψιν ποιητοῦ τινος χριζόμενοι εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ χάριν τοῦ ἔργου αὐτοῦ.

Οἱ θεαταὶ, θέλοντες νὰ δεῖξωσι τὴν εὐχαρίστησιν αὐτῶν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὑποκριτοῦ ἔκρυψαν ἐν «Εὐδαιμονίᾳ» Πολλάκις δ' ἀπήτουν, ὡς καὶ νῦν εἰς τὴν ἐπανάληψιν καλοῦ τινος *παιμαχίου*.

Αἱ ἀποδοκιμασίαι ἐξεδηλοῦντο διὰ συριγμάτων, διὰ φωνῶν ἀποδοκιμαστικῶν, διὰ ποδοκρουσίας καὶ τῶν τοιούτων· ἐν μεγάλῃ δ' ἀποτυχίᾳ καὶ διὰ λιθοβολίσεως κατὰ τῶν ὑποκριτῶν (!).

Ἐν τοῖς ὀλίγοις τούτοις, νομιζόμενος, ἐξεθέσαμεν συντόμως μὲν, ἀκριβῶς ὅμως, ὅσα περὶ θεάτρου ἐν γένει· γνωστὰ ἔγειναν ἡμῖν. Ἦδη δὲ μεταβαίνομεν εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς πραγματείας ἡμῶν, ἐν ᾧ τὰ περὶ δράματος ἐκτιθέμεθα.

(Ἀκολουθεῖ).

## MIRABO.

ΓΠΟ

ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΓΟ.

Α'.

Κατὰ τὸ ἔτος 1781 ἐν Γαλλίᾳ πατὴρ καὶ θεῖος οἰκογενεῖας τινος σπουδαίως συνεζήτουν περὶ τῆς τύχης κακλήθους ἀνθρώπου, ὃν ἠγνόουν πῶς ν' ἀποκαταστήσωσιν. Ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς καίτοι διανύσας τὴν πρώτην πυρετώδη φάσιν τῆς

(1) charcidii pag 560.

(2) Πολυδ. Δ. 122.

νεότητος ἐκυλίετο ἔτι ἐν ταῖς παραφοραῖς αὐτῆς· ἦτο κατάχρεως καὶ ἀπολωλὸς σχεδὸν ἐκ τῆς ἀσωτίας. Καταδικασθεὶς εἰς θάνατον, διότι ἐγκαταλείψας τὴν ἑαυτοῦ ἡρπασε γυναῖκα ἄλλου, ἐφυγοδίκησε καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπεκεφαλίσθη ἐν ἀνδρείκῳ. Ἀφοῦ δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Γαλλίαν μεταμεληθεὶς δι' ὅσα ἔπραξε, καὶ ἠθικώτερος, ὡς ἔλεγε, ἐζήτησε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκογενεῖαν αὐτοῦ καὶ ἀναλάβῃ τὴν γυναῖκα του. Ὁ πατὴρ του ἐπεθύμει τούτο, ἐξ ὑπερβαλλούσης ἐπιθυμίας ν' ἀποκτήσῃ ἐγγόνους καὶ δικαιώσῃ τὸ ὄνομα του· ἐλπίζων οὕτως νὰ τύχῃ μαιζονος εὐτυχίας ὡς πάππος ἢ ὡς πατὴρ. Ὁ ἄσωτος ὅμως αὐτὸς υἱὸς τρικλοντούτης ἤδη εἶχε χρεῖαν γενικῆς τινος ἀναμορφώσεως. Παιδαγωγία δύσκολος!

Εἰς τὴν κοινωνίαν ἐκ νέου ἐπανακάμψας ὑπὸ τινος ἐπιμέλειαν νὰ τεθῇ; Τίς ἀνελάμβανε τὸ βῆρος νὰ ἰθύνῃ τὸν σπίνδυλον τοιοῦτου χαρακτῆρος; Ἰδοὺ τὸ αἴτιον τῆς λογομαχίας τῶν δύο συγγενῶν. Ὁ πατὴρ ἤθελεν εἰς τὸν θεῖον, ὁ θεῖος δὲ εἰς τὸν πατέρα ν' ἀναθήσῃ τὴν τοιαύτην φροντίδα.

— Λάβε τον. Ἐλεγεν ὁ πατὴρ.

— Δὲν θέλω. Ἐλεγεν ὁ θεῖος.

— Παραδέχθητι τῶνόντι, προσέθηκεν ὁ πατὴρ, ὅτι αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος εἶναι μηδὲν, ἀπολύτως μηδὲν, ἔχει ὅμως τὴν φιλόκαλον, τὸ ἀγρυπτικόν, τὸ ῥάθυμον καὶ ἐνεργητικόν· εἶναι ταραχώδης, τολμηρὸς, εὐθυμὸς, ἀξιοπερηθῆς ἐπίστευτος, οὕτε σκληρῶς, οὕτε ἐπαχθῶς δέχεται πᾶσαν διαταγὴν. Τούτου ἕνεκα λησιμονεῖ τὴν χθὲς, καὶ ἀμέριμνος διατελεῖ περὶ τῆς αὔριου ὑπακούει μόνον εἰς τὰς στιγμιαίας ὀρμάς του· τέκνον ψιττακίζον ἔτι, ἀνὴρ ἀκατέργαστος, δὲν γνωρίζει οὔτε τὸ δυνατόν οὔτε τὸ ἀδύνατον, οὔτε τὴν ἡδονὴν οὔτε τὸν πόνον, οὔτε τὴν ἐργασίαν οὔτε τὴν ἀνάπαυσιν, οὔτε τὴν στενοχωρίαν οὔτε τὴν ἄνεσιν καὶ ἀποθαρρύνεται ἅμα τὰ πράγματα παρουσιάσωσιν αὐτῷ ἀντίστασιν. Ἐν τούτοις νομίζω, ὅτι δύναται νὰ μεταβληθῇ εἰς ἐξαιρετὸν ἐργαλεῖον, ἂν χειραγωγῆσθαι τις αὐτὸν διὰ τῆς ματαιότητος. Τὴν ὑγιᾶ ἠθικὴν μου καὶ τὰ ἐξαιρετὰ μαθήματά μου παραδέχεται διότι στρέφονται περὶ πραγματικόν τινα ἄξονα. Ναι μὲν γνωστὸν, ὅτι δυσκόλως ἡ φύσις μεταβάλλεται, τὸ λογικὸν ὅμως χρησιμεύει ὅπως ἐπικαλύπτῃ τις τὰς ἀδυναμίας καὶ διακρίνῃ, πρὸς ἀποφυγὴν κινδύνων.

— Ἰδοὺ σὲ βλέπω, ἐπανελάβην ὁ θεῖος, χάριν τῆς πρὸς τὰ ἔκγονα φιλοστοργίας παραδίδοντα μαθήματα εἰς ὄνθη 30 ἐτῶν! Ἀναλαμβάνει τις

ὄντως βαρὺ ἔργον, ἂν θελήσῃ νὰ καλλιεργῆσθαι τοιοῦτον χαρακτῆρα ἀνθρώπου ὁμοίου πρὸς ἀκανθόχομον ὅστις μικρὸν μὲν ἔχει σῶμα, ἀλλὰ πλῆρες ἀκανθῶν.

Ὁ πατὴρ ἀνθίστατο.

— Εὐσπλαγχνίσθητι τὸν *λαίλαπα* ἀνεψιόν σου! Ὁμολογεῖ ὅλας τοὺς τὰς ἀμαρτίας, μεταμελεῖται διὰ τὰ λάθη του, ἔχει ἰκανότητα καὶ πνεῦμα· κεραυνὸς εἶναι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἀποπεράτωσιν οἰουδήποτε ἔργου. Ἐχει ὅμως ἀνάγκην κηδεμονίας καίτοι 33 ἐτῶν τὴν ἡλικίαν! Πρέπει ν' ἀναλάβῃς αὐτὸ τὸ βῆρος. Ὅτι πρὸς ἐμὲ σὺ ἦσο πηδαλιούχος καὶ πυξίς, τὸ γνωρίζει καλῶς, τούτ' αὐτὸ δὲ ζητεῖ παρὰ σοῦ. Σοὶ παραδίδω αὐτόν, ὡς ἀνθρώπον σπάνιον διὰ τὸ μέλλον. Ἄμα τεθῇ ὑπὸ τὴν προστασίαν σου μὴ τὸν ἀφήσῃς νὰ δραπετεῦσθαι. Ἔσο πρὸς αὐτὸν πατὴρ, ἵνα ὠφελῆθῃ καὶ ὅχι θεῖος διότι θὰ χαθῇ. Ἀγάπα τὸν νέον αὐτόν! κάμνει θαύματα, ἔχει ὅμως ὁ δαίμων αὐτὸς ἀνάγκην παιδαγωγίας.

— Ὅχι, ὑπέλαβεν ὁ θεῖος, γνωρίζω ὅτι ὑπάρχει φύσις τινος γνωρίζουσα ἐπιτηδείως νὰ ἀποκρίνωνται· καὶ αὐτὸς ἄλλοτε διατρίβων παρ' ἐμοὶ ἐφέρετο ὡς κοράσιον. Δὲν θέλω· οὔτε ἡ ἡλικία μου, οὔτε αἱ ὀρέξεις μου συγχωροῦσι νὰ κληγῶ εἰς τὸ ἐξῆς τ' ἀδύνατα.

— Ὡ ἀδελφε, ἐπανελάβην ὁ γέρον παρακλητικῶς, ἂν αὐτὸ τὸ πρᾶξιμὸν ἐνδύμα δύναται ποτε νὰ ῥαφθῇ σὺ μόνος εἶσαι ἰκανὸς νὰ τὸ κατορθώσῃς. Ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται νὰ κοπῇ ἀπ' ἀρχῆς, σὺ δύνασαι πάλιν νὰ δώσῃς τὸ καλλίτερον σχέδιον. Λάβε τον, ἔσο πρὸς αὐτὸν ἀγαθὸς καὶ ἀσπυρὸς· σωτὴρ αὐτοῦ γενόμενος, θὰ παραγάγῃς μετὰ τινα καιρὸν ἐν ἀριστοῦργημα. Ἄς μάθῃ, ὅτι ὑπὸ τὴν ὀστέωδη καὶ ψυχρὰν μορφὴν σου κρύπτεται ὁ κάλλιστος τῶν ἀνθρώπων, ἐν περιόκωμα τῶν ἀγγέλων. Βολιδοσκοπήσον τὴν καρδίαν του, ὕψωσον τὸ φρόνημά του. Tu es omnis spes et fortuna nostri nominis.

— Ποσῶς, εἶπεν ὁ θεῖος. Ὡς πρὸς τὰ ἐγκλήματά του ἀδιαφορῶ, οὔτε τὸ θέτω ὡς ζήτημα. Διαίτι ὅμως ν' ἀναδεχθῶ τὸ βῆρος αὐτοῦ τοῦ ταρχοποιοῦ, τοῦ υπερηφάνου, τοῦ κενοδόξου, τοῦ ἀπειθοῦς ἀνθρώπου, τῆς κακῆς αὐτῆς καὶ ἐλαττωματικῆς φύσεως; Γνωρίζω, ὅτι ἔχει ἐπαγωγὸν, ὅτι εἶναι ὁ ἀνατέλλων ἥλιος· τούτο εἶναι δι' ἐμὲ πρόσθετος λόγος, ἵνα μὴ ἐμπέσω εἰς τὰς πανουργίας του. Οἱ νέοι εὐρίσκουσι πάντοτε λόλους δικαιολογητικούς ἀπέναντι τῶν γερόντων.

— Δὲν ἐσκέπτεσο πάντοτε οὕτως, ἀπάντησε μετὰ κατηφείας ὁ πατήρ. Ὑπῆρξε καιρὸς καθ' ὃν μοὶ ἔγραφε. «Τὸ ἐπ' ἐμοί, αὐτὸ τὸ παιδί μου ἀνολγεὶ τὴν καρδίαν».

— Ναί· καὶ σὺ μ' ἀπάντησας «μὴ δίδης πλιντίν γυλάχθητι ἀπὸ τὸ κεχρυσωμένον ῥύγχος του.»

— Τί θέλεις λοιπὸν νὰ κάμω; ἀνέκραξεν ὁ πατήρ, ὡσεὶ βιάζων τὴν κρίσιν του· δεικνύσσει αὐστηρότατος καὶ δὲν αἰσθάνεται ὅτι ν' ἀποβάλλῃ τις τὸ τέκνον του, ὡς ἓνα τῶν βραχιόνων του δὲν δύναται· ἂν ἦτο δυνατόν πρὸ καιροῦ θὰ ἤμην μονόχειρ. Λοιπὸν ἀδελφὲ, εὐρίσκεται ὡς εὐρίσκεται· ἐγὼ ἀπαλλάσσομαι. Γέρον ἤδη, ἂν δὲν ὑπῆρχε, πρὸ πολλοῦ θὰ ἤμην εἰς τὸν τάφον. Ἐνόσφ ζῶμεν πρέπει νὰ τὸν βοηθήσωμεν.

Ἐνόσφ ὁμοῦς ἀνὴρ θετικὸς διέκοψε τὸν διάλογον διὰ τῶν ἐξῆς.

— Δὲν θέλω. Εἶναι μωρία νὰ θελήσω νὰ πράξω τι ὑπὲρ αὐτοῦ. Σὺ εἶσαι ἀγαθός, ὁ υἱός σου ὁμοῦς κακός. Σὲ κατέχει ἤδη ἡ ἐκγονομανία, σκέφθητι ὁμοῦς, ὅτι ὁ Κῦρος καὶ ὁ Μάρκος Αὐρήλιος θὰ ἦσαν εὐτυχέστεροι ἂν δὲν εἶχον τὸν Καμβύσην καὶ τὸν Κόμμοδον!

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἀνωτέρω δὲν παρουσιάζει μίαν τῶν λαμπρῶν ἐκείνων σκηνῶν τῆς ὑψηλῆς οἰκιακῆς κωμωδίας, ἐν ἣ τὸ σοβαρὸν τοῦ Μολιέρου ἐξισοῦται σχεδὸν πρὸς τὸ ὕψος τοῦ Κορνηλίου;

Τὸ ἐκπληκτικὸν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἶναι, ὅτι ἡ σκηνή, ἣν ἐσχεδιογραφήσαμεν, ὁ διάλογος αὐτὸς μεταξὺ πατρὸς καὶ θείου ὄντως ἔλαβε χώραν· ἔστι τι πραγματικόν, ὃ δύναται τὸ κοινὸν νὰ μάθῃ (\*). Ἐν ἀγνοίᾳ τῶν δύο γερόντων βάρσις τῆς σπουδαίας ταύτης διενέξεως ἦτο εἰς τῶν ἐξοχωτέρων ἀνδρῶν τῆς ἡμετέρας ἱστορίας. Ὁ μὲν τῶν γερόντων ἐκαλεῖτο Βίκτωρ Δὲ Ρικέτη μαρκήσιος Δὲ Μιραβώ, ὃ δ' ἕτερος Ἰωάννης Ἀντωνίου Δὲ Μιραβώ. Ὁ πανούργος ἀνεψιὸς ἦτο ὁ Ὀνώριος Γαβριὴλ Δὲ Ρικέτη, τὸν ὁποῖον κατὰ τὸ 1781 ἡ οἰκογένειά του ὠνόμαζε *Laillaπα*, καὶ ὃν ὁ κόσμος γνωρίζει ὑπὸ τὸ ὄνομα Μιραβώ.

Οὗτος ὡς πρὸς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ τὸ 1781 ἦτο ἀκατέργαστος ἀνὴρ, πλάσμα ἀσύνδετον, ὃν μὴ ἔχον θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καταδίκιος ἐστιγματισμένος, τέλος ἀληθῆς μᾶστιξ.

Μετὰ 10 ἔτη τὴν α'. Ἀπριλίου 1791 πλῆθος λαοῦ ἀπειρον σωρευθὲν πρὸ τῆς οἰκίας Σωσσε-

(\*) Ἴδε ἀπομνημονεύματα τοῦ Μιραβώ, τόμος I

Δαντὲν (*Chaussée d'Antin*) ἐκώλυε τὴν προσπέλασιν. Σύμπαν τὸ πλῆθος αὐτὸ ἦτο κατηφές, σιωπηλὸν, ἐμπληκτικὸν καὶ περίλυπον. Ἀνὴρ τις ἐν τῷ οἴκῳ ἐκείνῳ ἐψυχορράγει.

Ἡ ὁδός, ἡ αὐλὴ τοῦ οἴκου, αἱ κλίμακες, οἱ ἀντιθάλαμοι ἦσαν κατακεκαλυμμένοι ἀνθρώπων, πολλοὶ τῶν ὁποίων, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, δὲν ἀπειμακρύνθησαν ἐκεῖθεν. Συνωμίλουν χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ἐφοβοῦντο ν' ἀναπνεύσωσι, καὶ μετ' ἀγωνίας ἠρώτων τοὺς διερχομένους περὶ τοῦ ἀσθενοῦς. Ὁ λαὸς οὗτος πρὸς τὸν ἀνδρα ἐκείνον ἦτο ὡς μήτηρ πρὸς τὸ τέκνον. Οἱ ἱατροὶ οὐδεμίαν εἶχον ἐλπίδα. Δελτία δι' ἀπειραριθμῶν χειρῶν διεισπείροντο εἰς τὰ πληθῆ ἐκεῖνα, ἐκ τοῦ μέσου τῶν ὁποίων ἠκούοντο κλαυθμηρισμοὶ γυναικῶν.

— Νεανίας τις ἐν τῇ ἄκρᾳ αὐτοῦ λύπη προσέφερε γεγωνυία τῇ φωνῇ τὰς ἀρτηρίας του, ὅπως τὸ ἀφθονον καὶ ὑγιές αὐτοῦ αἷμα μεταγγίσωσιν εἰς τὰς μεμαραμμένας φλέβας τοῦ θνήσκοντος. Πάντες ἀνεξαιρέτως ἐφαίνοντο τεταραγμένοι, διότι οὐχ εἶς ἀνθρώπος, ἀλλ' ἴσως λαὸς ὀλόκληρος ἐμελλε ν' ἀποθάνῃ.

Καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν τῶν Παρισίων περὶ οὐδενὸς ἑτέρου ἐγένετο λόγος.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐξέπνευσεν.

Στιγμὰς τινὰς μετὰ τὴν δῆλωσιν τοῦ ἱατροῦ, ὅτι ἀπέθανεν, ὁ πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἐγερθεὶς ἐκ τῆς ἑδρας του εἶπεν «ἀπέθανεν!» τὸσον εἶχε πληρώσει τὴν πόλιν εἰς ὀλίγας στιγμὰς ἢ ἀπαίσιαι αὐτῇ ἀγγελία. Ὁ Μ. Barrère de Vieuzac εἰς τὸν ἐξόχων ῥητόρων τῆς Συνελεύσεως ἐγερθεὶς κλαίων εἶπε τὰ ἐξῆς διὰ λυγμῶν μᾶλλον ἢ λέξεων «Ζητῶ ἡ Συνέλευσις νὰ καταχωρίσῃ νεὶς τὰ πρακτικὰ τῆς πενήθιμου ταύτης ἡμέρας ντὴν ἔκφορα τῆς λύπης, ἣν ἠσθάνθη ἐπὶ τῷ θλινατῷ τοῦ ἐξόχου αὐτοῦ ἀνδρός» νὰ προσκληθῶσι δὲ ἐν ὀνόματι τῆς πατρίδος πάντα τὰ μέλη τῆς Συνελεύσεως νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὴν κηδεῖαν». Ἰερεὺς τις μέλος τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς εἶπεν. «Ἐν τῇ ἀγωνίᾳ του, ἐκάλεσε ντὸν ἐπίσκοπον τοῦ Autun καὶ ἐνεχείρισεν αὐτῷ ἔργον, ὅπερ εἶχε πρὸ ὀλίγου χρόνου πεπρακωσῆ περὶ τῶν διαδοχῶν ἐξήτησε δὲ παρ' αὐτοῦ ὡς ὕστατον φιλίας δαίγμα ν' ἀναγνώσῃ νεὶς τὴν Συνέλευσιν». Ἐπομένως ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Autun ὀφείλει νὰ πράξῃ τοῦτο ὡς ἀπὸ διαθήκης ἐντολοδόχος τοῦ ἐξόχου αὐτοῦ ἀνδρός, ντὸν ὁποῖον σήμερον ὄλοι θρηνοῦμεν».

Ὁ πρόεδρος Τροπέτ προσέτεινε ἐπιτροπὴν,

ἣτις νὰ παρασταθῇ ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως εἰς τὴν κηδεῖαν, ἡ δὲ Συνέλευσις ἀπάντησε «θὰ ὑπάγωμεν ὅλοι».

Τὰ διάφορα ἐκλογικὰ τμήματα τῶν Παρισίων ἐξήτησαν νὰ ἐνταφιασθῇ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς συμμαχίας, ὑπὸ τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος.

Τὸ Διευθυντήριον ἐπρότεινε νὰ ὀρισθῇ τάφος αὐτοῦ ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀγ. Γενεβιέβης καὶ νὰ ψηφισθῇ, ὅπως ἐν τῷ οἰκοδομηματι αὐτῷ κατατίθεται ἡ τέφρα τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν.

Ὡς πρὸς τοῦτο ὁ Κ. Παστορὲ γενικὸς ἐπίτροπος τῶν ὑποθέσεων τῆς κοινότητος εἶπε «Τὰ θάκρυα, τὰ ὁποῖα ἀποσπᾷ ἡ ἀπώλεια τοῦ ἐξόχου αὐτοῦ ἀνδρός δὲν πρέπει νὰ μείνωσι θάκρυα ἄχρωνα. Πλείστοι λαοὶ τῆς ἀρχαιότητος περιέκλεισαν ἐντὸς κειωρισμένων μνημείων τοὺς ἡερεῖς καὶ ἥρωας αὐτῶν. Τὴν λατρείαν αὐτῶν πρὸς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀνδρίαν ἀποδώσωμεν καὶ ἡμεῖς σήμερον τῷ Μιραβώ διὰ τὴν ἀγάπην τῆς εὐμερείας καὶ ἐλευθερίας τῶν ἀνθρώπων! Γενηθῆτω ὁ ναὸς τῆς θρησκείας ναὸς τῆς πατρίδος, γενηθῆτω ὁ τάφος ἐξόχου ἀνδρός βρωμὸς τῆς ἐλευθερίας!»

Ἡ Συνέλευσις ἐχειροκρότησεν.

Ὁ Βαρνάβας εἶπεν «Ὅντως ἀξίος ὁ ἀνὴρ οὗτος τῶν τιμῶν, ἃς τὸ ἔθνος ὀφείλει ν' ἀποπέμψῃ πρὸς τοὺς ὑπηρετήσαντας αὐτὸ μεγάλους ἀνδρας».

Ὁ Ροβεσπιέρος, δηλ. ὁ φθόνος, ἐγερθεὶς ὡς αὐτὸς εἶπεν «Ἐν τῇ στιγμῇ ταύτῃ, καθ' ἣν πᾶνταχόθεν ἐνορᾷ τις τὴν λύπην, ἣν ἐπέφεραν ἡ ἀπώλεια τοῦ παριανοῦς αὐτοῦ ἀνδρός, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰς κρισιμωτέρας ἐποχὰς ἀνέπτυσεν τοσαύτην κατὰ τοῦ δεσποτισμοῦ γενναϊότητητα, οὐδεὶς ὁ ἀποκρούων τὰ δαίγματα τῆς τιμῆς, ἢ ἀ τῷ ἀπονέμονται. Ὑποστηρίζω τὴν πρότασιν δι' ὅλων τῶν δυνάμεών μου».

Δὲν ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην οὔτε δεξιά, οὔτε ἀριστερὰ πλευρὰ ἐν τῇ ἐθνικῇ Συνελεύσει, ἡ ὁποία παμφηρεῖ ἐξέδωκε τὸ ἐξῆς ψήφισμα.

«Τὸ νέον οἰκοδόμημα τῆς Ἀγ. Γενεβιέβης προορίζεται ὡς ταμεῖον τῆς τέφρας τῶν μεγάλων ἀνδρῶν.

Ἐπὶ τοῦ αἰτωμάτος ἐγγαρχήσονται τὰ ἐξῆς.

ΤΟΙΣ ΜΕΓΑΛΟΙΣ ΑΝΔΡΑΣΙΝ  
Η ΠΑΤΡΙΣ ΕΥΓΝΩΜΟΝΟΥΣΑ.

»Τὸ νομοθετικὸν σῶμα ἀποφασίζει τίσι ἡ ντιμὴ αὐτῆ ἀπονειμήσεται.

Ὀνώριος Ρικέτης Μιραβώ ἀξιούται τῆς τιμῆς ταύτης».

Ὁ πρὸ ὀλίγου ἀποθανὼν ἦτο ὁ Ὀνώριος Μιραβώ, ὁ μέγας ἀνὴρ τοῦ 1791, ὁ μηδαμινὸς τοῦ 1781.

Τὴν ἐπαύριον τοσοῦτος ἦτο ὁ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ συνοδεύων λαός, ὅστε κατεῖχε διάστημα μιάς λεύγης. Δὲν παρευρίσκειτο εἰς τὴν κηδεῖαν ὁ πατήρ του, ὡς ἀποθανὼν γέρον ἤδη τὴν 31 Ἰουλίου 1789, τὴν παραμονὴν τῆς πτώσεως τῆς Βαστίλλης.

Οὐχ ἄσκόπως προσηγγίσαμεν τὰς δύο χρονολογίας 1781 καὶ 1791. Τὰ ἀπομνημονεύματα καὶ τὴν ἱστορίαν, τὸν πρὸ Μιραβώ καὶ τὸν Μιραβώ μετὰ, τὸν Μιραβώ κρινόμενον παρὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ τὸν Μιραβώ κρινόμενον παρὰ τοῦ λαοῦ. Ἐν τῇ παραθέσει ταύτῃ ὑπάρχει ἀνεξάντλητος πηγὴ μελετῶν. Πῶς μετὰ 10 ἔτη ὁ δαίμων μιάς οἰκογενείας μετεβλήθη εἰς θεὸν ἐνὸς ἔθνους;

Ζήτημα βαθύ!

Β'.

Μὴ ὑπολάβῃ τις ὅτι ὁ ἀνὴρ αὐτὸς ἅμα ὡς ἐξῆλθε τῆς οἰκογενείας του, ὅπως ἐμφανισθῇ εἰς τὸν λαὸν προσηγορευθῆ παρὰ τὴν θεόν. Τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τοῦτου δὲν λαμβάνουσι τοιαύτην ἔκβασιν ἀφ' ἑαυτῶν, διότι ἔθνα ἢ μεταβολοῦνται ἀνυψοῦνται ὁ φθόνος ἔρπει. Τούναντιον ἀχρι θανάτου οὐδέποτε ἀνθρώπος πληρέστερον καὶ διαρκέστερον εἰς οὐδὲν ἐλογίζετο, ὅσον ὁ Μιραβώ.

Ὅταν ὡς βουλευτῆς τοῦ Αἰξ (Aix) ἀφίκετο εἰς τὰς γενικὰς συνελεύσεις τῶν τάξεων οὐδεὶς ἐξήλου αὐτὸν σκοτεινὸς καὶ δύσφημος διετέλει καὶ οἱ εὐπόληπτοι ὀλίγον ἐταράσσοντο· δυσειδῆς καὶ κακόπλαστος ἐκίνει τὴν εὐσπλαγγίαν τῶν εὐειδῶν τὴν εὐγένειαν αὐτοῦ ἐκάλυπτε τὸ μέλαν ἔνδυμα καὶ τὸ πρόσωπόν του αἰ οὐλαὶ τῆς εὐλόγιας. Τίς ἤθελε ζηλοτυπήσει αὐτὸν τὰν βιοπλανῆ, τὸν καταδίκιον, τὸν δύσμορφον τὸ τε πρόσωπον καὶ τὸ σῶμα, τὸν διεφθαρμένον, τὸν ὁποῖον οἱ πολῖται τοῦ Αἰξ ἀπέστειλαν βουλευτῆ εἰς τὰς γενικὰς Συνελεύσεις τῶν τάξεων ἐν πυρετώδει πολιτικῇ καταστάσει καὶ ἐξ ἀγνοίας ἀναμφιβύτως καὶ χωρὶς νὰ γνωρίζωσι διὰ τίς τῇ ἀληθείᾳ ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς οὔτε κἂν ἐλαμβάνετο ὑπὸ

ὄψιν. Ὁ τυχὼν ἐφαίετο ὠραῖος, πλούσιος, περιβλεπτός ἐνώπιόν του· οὐδενὸς ἐπεσκίαζε τὴν ματαιότητα, οὐδ' αἱ ἀξιώσεις του ἐστενοχώρουν τινά. Ἦτο ἀριθμὸς, ὃν αἱ ἀλλήλας ζηλοτυποῦσαι φιλοδοξίαι οὐδὲ κἀν περενέβαλλον εἰς τοὺς υπολογισμούς των.

Βαθυμῆδὸν ὅμως καὶ καθ' ὅσον τὸ λυκόφως πάσης τῆς ἀρχαίας καταστάσεως τῆς πολιτείας προσήγγιζεν, ἐσχηματίθη ἀρκούσα σκιά περὶ τῆς μοναρχίας, οὕτως δὲ ἡ ἰδιόζουσα τοῖς μεγάλοι ἀνδράσι τῶν ἐπαναστάσεων ἀμαυρὰ λάμψις κατέστη ὀρατή. Τότε καὶ ὁ Μιραβὼ ἤρχισε ν' ἀκτινοβολῆ.

Αὐθωρεὶ ὁ φθόνος περὶ τὸ ἀκτινοδόλημα τοῦτο ἤρξατο ἱπτάμενος· ἐκτοτε δὲ ἐγκατέλιπε τὸν Μιραβὼ. Παράδοξον δὲ, ὅτι οἱ φθονοῦντες πρὸ πάντων διημιφισθῆτον μέρη τῆς τελευταίας αὐτοῦ πνοῆς καὶ ἠρνοῦντο ἀναφανδὸν μὴ φειδόμενοι καὶ παντοίων χλευασμῶν, τὴν δαιμονίαν αὐτοῦ ρητορικὴν δεινότητα, τὸν ἀληθῆ αὐτὸν στέφανον, ὃν οἱ μεταγενέστεροι ἔθηκαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του. Τὸ βῆμα τοῦτο ὁ φθόνος ποιεῖ πάντοτε, διότι λιθοβολεῖ πρῶτον τὸ ὠραιότερον πρόσωπον τῆς οἰκοδομῆς. Ὁμολογητέον δὲ, πρὸς ἐπίκρισιν τοῦ Μιραβὼ ὁ φθόνος ἀνεύρισκεν ἀνεξάντλητα ἐπιχειρήματα. Probitas, ὁ ρήτωρ πρέπει νὰ ἦναι ἀμεμπτος. Ὁ Μιραβὼ ἦτο ἐπιλήψιμος κατὰ πᾶσαν ὄψιν. Praestantia, ὁ ρήτωρ πρέπει νὰ ἦναι ὠραῖος. Ὁ Μιραβὼ ἦτο δυσειδής. Vox amoena, ὁ ρήτωρ πρέπει νὰ ἔχη εὐάρεστον τὴν φωνήν. Ὁ Μιραβὼ εἶχε τὴν φωνὴν δύσκαμπτον, ξηρὰν, κρυγαστικὴν, τόνου· ἐξέφερε μᾶλλον ἢ λέξεις. Subrisus audientium, ὁ ρήτωρ πρέπει νὰ ὑποδέχεται εὐχαρίστως ὑπὸ τοῦ ἀκροατηρίου Ὁ Μιραβὼ ἐμισεῖτο παρὰ τῆς Συνελεύσεως. Πολλοὶ δ' ἐν τῇ φιλαυτία των συνεπέβαινον λέγοντες ὁ Μιραβὼ δὲν εἶναι ρήτωρ.

Ἐκ τῶν σκέψεων τούτων ἐξάγεται ὅτι εἰ Κικέρωνες δὲν προσῖδον τοὺς Μιραβὼ.

Βεβαίως δὲν ἦτο ρήτωρ, ὡς ἤθελον οἱ πολλοί, ἦτο ρήτωρ ἰδίῳ τρόπῳ, κατὰ τὴν φύσιν, τὸν ὁργανισμόν, κατὰ τὴν ψυχὴν κατὰ τὸν βίον αὐτοῦ.

Ἦτο ρήτωρ διότι ἐμισεῖτο, ὡς ὁ Κικέρων διότι ἠγαπᾶτο· ἦτο ρήτωρ, διότι ἦτο δυσειδής, ὡς ὁ Ὀρπένσιος, διότι ἦτο ὠραῖος. Ἦτο ρήτωρ, διότι ἠπέφερε, διότι ἠμάρτησε, διότι ἦτο νέος ἔτι ἐν ἡλικίᾳ καθ' ἣν τὰ αἰσθήματα ἀναπτύσσονται, διότι ἐμισεῖτο, διότι ἐσκώπετο, διότι ἐθεωρεῖτο ταπεινός, καταπεφρονημένος, δυσφημισμένος,

καταδεδιωγμένος, ἀπογεγυμνωμένος ἀπγορευμένος, ἐξωρισμένος, πεφυλακισμένος, καταδικασμένος, διότι ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνήλιξ καὶ διετέλει ὑπὸ κηδεμονίαν πέραν ἔτι τῆς ἡλικίας τῆς κρίσεως, ὡς ὁ λαὸς τοῦ 1789, οὗ ἦτο τὸ πληρέστερον σύμβολον, διότι ἡ πατρίτης ὑπῆρξεν αὐτῷ σκληρὰ ὡς ἡ βασιλεία πρὸς τὸν λαόν, διότι ἀνετράφη κακῶς, ὡς καὶ ὁ λαός, καθόσον κακῶς ἐπιδαγώγησαν αὐτὸν φυτεῦσαντες παρὰ τὴν ῥίζαν ἐλάστης ἀρετῆς ἀνά μιαν κακίαν. Ἦτο ρήτωρ, διότι, ἕνεκα τῆς καλῆς ἐβδόσεως τῶν ἀναστατώσεων τοῦ 1789 ἠδυνήθη νὰ χύσῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τὸν ἀναθρασμόν, ὃν κατέστειλεν ἐπὶ πολλὸν ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ, διότι τραχὺ, ἀνώμαλος, βίαιος, ἐλαττωματικὸς, κυνικός μεγαλόφρων, περιττολόγος, ἀσυνάρτητος, ὀρμέμφουτα μᾶλλον ἔχων ἢ ιδέας, τοὺς πόδας ἔχων ῥυπαροὺς τὴν κεφαλὴν δ' ἀκτινοδόλον. ἦτο πρὸς τὰ πуретωδῆ ἐκεῖνα ἔτη, ἐν οἷς ἐξέλαμψε καὶ τῶν ὁποίων ἐλάσῃ ἡμέρα παρήρξατο φέρουσα ἐπὶ τοῦ μετώπου τοὺς λόγους του.

Τέλος δὲ πρὸς τοὺς ἡλιθίους ἐκείνους τοὺς ὀλίγους ἐννοοῦντας τὰς περιστάσεις, καὶ ἐν μέσῳ ἀπείρων ἀντιρρήσεων πολλὰκις εὐφυνῶν ἀπευθύνοντας αὐτῷ τὴν ἐρώτησιν, ἂν σπουδαίως ἐνόμιζεν ἑαυτὸν ρήτορα, ἠδύνατο ν' ἀπαντήσῃ διὰ μιᾶς λέξεως. « Ερωτήσατε τὴν τελευταίαν μοναρχίαν ἐρωτήσατε τὴν ἀρχομένην ἐπανάστασιν. »

Δυσκόλως θέλει πιστευθῆ τὴν σήμερον ὅτι τῷ 1790 πολλοί, ἐν οἷς καὶ στενοὶ αὐτοῦ φίλοι, τὸν συνεβούλευον πρὸς τὸ ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ βῆμα ἐν ᾧ οὐδέποτε ἐστέφθη ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, ἢ τούλάχιστον νὰ παύρηται αὐτὸ ἥττον συνεχῶς. Ἐχομεν τὰς ἐπιστολάς αὐτῶν ὑπ' ὄψιν. Ἀπίστευτον θέλει φανῆ, εἰς τὰς ἀξιωματικῶν ἐκείνας συνεδριάσεις, ὅτε ἐτάρασσε τὴν Συνέλευσιν, ὡς ὕδωρ ἐν ἀγγεῖῳ, ὅτε συνέκρουεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ πάσας τὰς εὐχὰς ἰδέας τῆς στιγμῆς, καὶ ἐχάλκευεν, καὶ ἀνεμίγνι μετ' ἐπιδειξιότητος ἐν τῇ ἀγορεύσει του καὶ τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ καὶ τὰ πάθη ὄλων, μετὰ τὴν ἀγορευτὴν του κατ' αὐτὴν καὶ πρὸ αὐτῆς τὰ χειροκροτήματα ἐμιγνύοντο πάντοτε μετὰ τῆς καταβολῆς, τῶν γελώτων καὶ τῶν συριγμῶν. Τὰ εὐτελῆ ταῦτα γεγονότα καλύπτει σήμερον ἡ δόξα! Αἱ ἐφημερίδες καὶ αἱ σάτυρι τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἐπληροῦντο ὕβρεων καὶ προσβολῶν κατὰ τῆς μεγα-

λοφίας, τοῦ ἀνδρὸς αὐτοῦ. Ἡ κατ' αὐτοῦ δὲ συνήθης μετὰ μανίας ἐκτοξευομένη κατηγορία, ἦτο ὅτι εἶχεν ὀξείαν καὶ τραχεῖαν τὴν φωνὴν καὶ ἔντονον τὸν λόγον. Τί ν' ἀντεῖπῃ τις; Εἶχε τὴν φωνὴν ὀξείαν, διότι ὁ χρόνος τῶν ἀσθενῶν φωνῶν εἶχε πᾶν ἔλεος· εἶχε τὸν λόγον ἔντονον, διότι καὶ τὰ γεγονότα εἶχον ἔντασιν. Οἱ μεγάλοι ἄνδρες τῶν μεγάλων γεγονότων εἰσὶ τὸ ἀφομοίωμα.

Οὐ μόνον δὲ οἱ τῆς μοναρχίας φίλοι, καὶ τοῦτο συμβαίνει πάντοτε ἀμεταβλήτως πρὸς τοὺς μεγαλοφύεις ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ οἱ τῆς ἰδίας αὐτοῦ φατρίας (διότι οὐδαμοῦ μιτεῖται τις πλειότερον, ἢ ἐν τῇ ἰδίᾳ φατρίᾳ), κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν προστίμων ἕτερον ῥήτορα τὸν Βαρνάβαν, ἔχοντα τὰς αὐτὰς συμπαθείς τοῦ Μιραβὼ, ἐκλεχθέντα δὲ βεβαίως ἐκ φθόνου. Τὸ τοιοῦτον δὲ θὰ συμβαίνει πάντοτε οὕτως, διότι συμπίπτει ἐν ὠρισμένην τι ἐποχῇ ἡ αὐτὴ ἰδέα ν' ἀντιπροσωπεύηται κατὰ βῆμα ἢ διάφορον ὑπὸ δύο ἀνθρώπων τοῦ μὲν μεγαλοφύου τοῦ δὲ ἐπιδειξίου.

Τοῦτο δ' εἶναι εὐτυχὴς σύμπτωσις διὰ τὸν ἐπιδειξίον ἄνδρα. Ἐπιτυχία ἀφροντος θὰ στέψῃ τὰς πράξεις του. Πᾶν ὅ,τι εἶναι ἐχθρικὸν πρὸς τὸν μὲν θὰ ἦναι φιλικὸν πρὸς τὸν δέ. Καὶ ἐκ παντὸς λίθου, ὃν ἡ ἀζίνη καὶ τὸ πτύον, ἢ ἐπίκρισις καὶ ὁ λίβελλος ἀποσπάσσωσιν ἐκ τῆς βύσσεως τοῦ ἐξόχου ἀνδρὸς, κατασκευάζουν βῆμα ἢ διὰ τὸν δευτερεύοντα κατὰ τὴν ἀζίναν. Πᾶν ὅ,τι κρημνίζονται ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μεταχειρίζονται ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου. Οὕτως τῷ 1790 προσέθηκαν εἰς τὸν Βαρνάβαν ὅ,τι ἀφῆρσαν ἀπὸ τοῦ Μιραβὼ.

(Ἀκολουθεῖ)

## Ο ΣΤΑΥΡΟΣ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΙΟΝΟΣΚΕΠΩΝ ΟΡΕΩΝ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΚΟΝ

ὑπὸ  
ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ ΤΟΥ «JOHN HALIFAX».

(Συνέχεια. — Ἰδε Φυλλ. ΙΑ΄.)

Ἡ Ἐρμελίδη οὐδόλως ἐνόει τὴν ἰδανικὴν ὠραιότητα· πᾶν δὲ τὸ μὴ ὅμοιον τῷ Ὀλαφ οὐδόλως ἐφάνετο αὐτῇ ὠραῖον.

Ἐν τούτοις ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ μοναστηρίου

φωνή τις καθαρὰ καὶ ἠχηρὰ ἠκούσθη· ἡ δὲ νεανὺς ἐπελάθετο τῆς παιδικῆς ἀδυναμίας καὶ μόνος ὁ ἔρως κατέλαβε τὴν ψυχὴν αὐτῆς, ὥστε, ὅταν ὁ Ὀλαφ παρέστη, ἐπελάθετο ἐντελῶς ἑαυτῆς, πρὸς αὐτὸν δὲ καὶ μόνον προσεῖχε τὸν νοῦν.

Ὁ νεαρός πολεμιστὴς, εὐμένης τὸ ἦθος, τὴν στιγμὴν ταύτην ἐνηγκαλίσθη τὴν μνηστῆν αὐτοῦ· πλὴν δὲν ἠδυνήθη νὰ δίδῃ τοὺς θησαυροὺς τῆς ἀφοσιώσεως τοὺς ἐγκαλεισμένους· ἐν τῇ καρδίᾳ ταύτῃ, ἥτις παρεδίδοτο αὐτῷ ὅλη, ἔλαγαπήσθη αὐτὴν μέχρι θανάτου ἐναντίον πάσης ἐγκαταλείψεως καὶ ταλαιπωρίας τῆς προσκαιροῦ ταύτης ζωῆς.

V

Ὁ Ἰάρολος Ὀλαφ πλέει περιχαρῆς πρὸς τὰς χώρας τοῦ Βορρᾶ, ἐπιβαίνων τοῦ πλοίου ἐφ' οὗ πάλοι ποτὲ ἢ ἀποθανούσα αὐτοῦ μητρί ἠγωνία ὑπὸ τοκετοῦ ἄμα καὶ τῆς τραχυμίας μετὰ τοῦ ἀρτιγεννήτου αὐτῆς βρέφους. Μετὰ τινὰς ὥρας τὸ ἀνάκτορον τοῦ ἡγεμόνος Οὐϊκίγκου μέλλει νὰ ἴδῃ μιὰν ἔτι γυναῖκα τῆς Μεσημβρίας, ἥτις ὅμως φθάνει ὑπὸ οἰωνοῦς διαφόρους τῶν τῆς ἀτυχούς Κλοτίλδης. Ὁ σφοδρὸς καὶ πλήρης ἀφοσιώσεως ἔρως τοῦ Ὀλαφ οἰοῖται διὰ προτεραιότητας τινὸς περιβάλλει τὴν Ἐρμελίδην, τῆς ὁποίας τὴν ψυχὴν οὐδεὶς πλέον φόβος κατέχει· Κάθηται περιχαρῆς καὶ πραεῖα ἐπὶ τοῦ κατεστρώματος τοῦ πλοίου· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀντὶ νὰ θεωρῶσι τὰς εὐρείας καὶ σιτοσπόρους παιδιάδας, ἢ τὰς ἀμπελοφύτους κλιτύας τῆς Γαλλίας, παρακτροῦσι τὰ λυσσῶντα κύματα θαλάσσης ἀχανοῦς. Τὰ ὅσα αὐτῆς συνειθισμένα νὰ ἀκούωσι τὰ θρησκευτικὰ ἄσματα τοῦ μοναστηρίου τῆς Προβηγκίας, δὲν ἀκούουσι πλέον ἢ τὸ ὑποχθόνιον γογγυσμὸν τῶν κυμάτων τὰ ὅποια καταθραύονται ὑπὸ τῆς τροπίδος τοῦ πλοίου. Ἄλλ' ἡ Ἐρμελίδη οὐδόλως φοβεῖται, διότι ὁ Ὀλαφ ἴσταται πλησίον· ἡ δὲ παρηγοία του ὡς θερμὴ ἀκτίς τοῦ ἡλίου ζωογονεῖ τὴν νεανίδα· καὶ αὐτὴ ἡ παγερὰ τοῦ Βορρᾶ ἄρα Ζέφυρος εὐώδης φαίνεται αὐτῇ. Ὁ νοῦς τῆς Ἐρμελίδης δὲν μετὰγει αὐτὴν πρὸς τὰ ὀπίσω, πρὸς τὰς παραλίας, τὰς ὁποίας φωτίζει ὁ ὠραῖος τῆς μεσημβρίας ἥλιος, ἀλλὰ τῇ δεικνύει διὰ μέσου τῆς ομίχλης τὴν ψυχρὰν Σκανδιναβίαν ἥτις, ἄπει τοῦ Ὀλαφ οὕτω πατρὶς, οὐδένα τῇ ἐμποιεῖ πρόμον.

Αὐτὸς δὲ ὁ εὐτυχὴς κάταχος τοῦ θησαυροῦ τούτου τῆς ἀφοσιώσεως, τῆς καρδίας ταύτης τῆς